

[Наказом МОН від 02.08.2024 №1093](#) затверджено нові рекомендації щодо оцінювання досягнень учнів 5-9 класів НУШ (далі – Рекомендації). Головні положення цього документа ми вже детально розглядали у попередньому [матеріалі](#). А у цій публікації ми акцентували увагу на основних моментах підсумкового оцінювання з навчальних предметів соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі.

Згідно з Рекомендаціями основними видами оцінювання є формувальне та підсумкове оцінювання й ДПА. Тож якщо ви бажаєте покращити знання та отримати практичні поради щодо інтерактивного оцінювання учнівського прогресу протягом навчального року, запрошуємо вас долучитись до учасників [Всеукраїнської інтернет-конференції «Підсумкове оцінювання в НУШ: нові вимоги та практика»](#) та переглянути у запису [Всеукраїнську інтернет-конференцію «Здійснення формувального оцінювання в НУШ»](#). Під час етеру ви матиме змогу ознайомитись із ефективними прийомами у роботі з дітьми будь-якого віку з метою їх подальшого застосування в роботі, що допоможе урізноманітнити освітній процес.

Метою підсумкового оцінювання є об'єктивне співвідношення фактичних результатів навчання учнів з обов'язковими (очікуваними) результатами навчання, визначеними Держстандартом / модельною навчальною програмою за певний період навчання.

Підсумкове оцінювання здійснюється періодично і може охоплювати один, декілька або всі групи результатів, визначених у Держстандарті. Кількість підсумкових робіт, час їхнього проведення вчитель може встановлювати самостійно.

Під час оцінювання слід застосовувати завдання різних когнітивних рівнів:

- на відтворення знань;
- на розуміння;
- на застосування в стандартних і змінених навчальних ситуаціях;
- уміння висловлювати власні судження, ставлення тощо.

Критерії підсумкового оцінювання результатів навчання учнів

У Рекомендаціях наведено загальні критерії оцінювання, які визначають загальні підходи до встановлення результатів навчання учнів і реалізуються за чотирма рівнями, що дає змогу здійснювати оцінювання за 12-бальною шкалою:

- початковий (1-3 бали);
- середній (4-6 балів);
- достатній (7-9 балів);
- високий (10-12 балів).

Кожний наступний рівень охоплює вимоги до попереднього, а також додає нові.

Загальні критерії оцінювання слугують основою для галузевих критеріїв оцінювання. Соціальна та здоров'язбережувальна освітня галузь включає 3 групи результатів споріднених результатів навчання, які оцінюються з урахуванням структури компетентності таким чином:

Група результатів 1. Безпека. Уникання загроз для життя власного та інших осіб, прийняття рішень з користю для власної та громадської безпеки

Орієнтирами для оцінювання результатів навчання за 12-бальною шкалою є наявний рівень знань, вмінь, цінностей та ставлень учнів, який визначається за допомогою таких характеристик:

1 бал:

- сприймання та розпізнавання інформації, отриманої від учителя (інших осіб);
- надання відповідей на прості запитання за змістом почутого / прочитаного, виконання частини простих завдань / навчальних дій за наданим зразком з допомогою вчителя щодо уникання загроз для життя власного та інших осіб.

2 бали:

- відтворення незначної частини інформації, отриманої від учителя або із запропонованих джерел;
- знаходження у почутому/прочитаному часткових відповідей на прості запитання;
- припущення змістових і логічних помилок;
- виконання простих завдань/ навчальних дій за наданим зразком з допомогою вчителя;
- демонстрація своєї зацікавленості до ідей, висловлених іншими.

3 бали:

- відтворення частини інформації, отриманої від учителя або із запропонованих джерел;
- знаходження у почутому/прочитаному часткових відповідей на прості запитання;

- припущення змістових і логічних помилок;
- виконання завдань і навчальних дій за наданим зразком з допомогою вчителя;
- долучення до роботи в групі.

4 бали:

- відтворення за зразком основної інформації, отриманої із запропонованих джерел;
- висловлення своєї думки, використовуючи отриману інформацію;
- пояснення окремих понять/термінів/навчальних дій;
- виконання завдань /навчальних дій за зразком під керівництвом учителя;
- виконання обов'язків, розподілених в групі.

5 балів:

- часткове застосування основної інформації, отриманої від учителя або із запропонованих джерел, для виконання навчальних завдань і вирішення проблемних ситуацій;
- знаходження у почутому/прочитаному відповідей на прості запитання;
- пояснення основних понять / явищ /навчальних дій;
- виконання навчальних дій за запропонованим алгоритмом, за потреби звертаючись по допомогу;
- розпізнавання проблемних ситуацій з допомогою вчителя;
- виконання завдань в групі відповідно до своєї ролі.
-

6 балів:

- застосування інформації, отриманої від учителя або із запропонованих джерел, для виконання навчальних завдань і вирішення проблемних ситуацій;
- розуміння та пояснення основних понять / явищ/ навчальних дій, наведення простих прикладів;
- самостійне виконання навчальних дій за запропонованим алгоритмом;
- розпізнавання проблемних ситуацій і висловлення припущень щодо їх розв'язання з допомогою вчителя;
- виконання спільних завдань в групі відповідно до визначених обов'язків та своєї ролі.

7 балів:

- знаходження у запропонованих джерелах потрібної інформації для виконання навчальних завдань і вирішення проблемних ситуацій;

- надання відповідей на окремі запитання за опрацьованою інформацією;
- перетворення одного виду інформації в інший за зразком;
- наведення окремих аргументів і прикладів на підтвердження висловленої думки;
- виконання репродуктивних і частково-пошукових видів навчальної діяльності за запропонованим алгоритмом або в співпраці з однокласниками;
- розпізнавання проблемних ситуацій, розв'язання їх відомим способом з допомогою вчителя;
- співпраця в групі під час виконання навчальних завдань.

8 балів:

- аналіз інформації, отриманої з обраних джерел, зіставлення, порівняння та групування її за заданою ознакою;
- вирішення проблемних ситуацій, надання відповідей на запитання за опрацьованою інформацією;
- перетворення одного виду інформації в інший;
- наведення певних аргументів, доповнення думки/відповідей однокласників;
- виконання окремих пошукових, дослідницьких та/або творчих навчальних дій, розв'язання проблемних ситуацій відомими способами з опосередкованою допомогою вчителя;
- активна співпраця з іншими, виконуючи навчальні завдання, визначення своїх завдань в груповій роботі.
-

9 балів:

- аналіз інформації, отриманої з різних джерел;
- вирішення проблемних ситуацій;
- добір прийняттого із запропонованих способів для її унаочнення й візуалізації;
- наведення аргументів і доречних прикладів щодо висловленої думки;
- виконання пошукових (дослідницьких) та творчих завдань;
- розв'язання проблемних ситуацій засвоєними раніше способами, пропонування нових способів розв'язання з опосередкованою допомогою вчителя.

10 балів:

- виокремлення істотної та потрібної інформації, отриманої із різних самостійно вибраних джерел;
- вирішення проблемних ситуацій, оцінка інформації за заданими критеріями;

- встановлення логічних зв'язків між об'єктами, фактами, явищами;
- застосування здобутих знань й практичних умінь в різних навчальних ситуаціях;
- здійснення різних видів діяльності, пропонування кількох способів розв'язання проблемної ситуації самотійно, у парі або групі.

11 балів:

- узагальнення інформації, отриманої з різних джерел, її оцінка за визначеними критеріями;
- знаходження та аналіз інформації;
- висловлення власної позиції, її аргументація та формулювання висновків;
- застосування здобутих знань й практичних умінь в нестандартних ситуаціях;
- здійснення різних видів діяльності, аналіз власних навчальних дій самотійно, у парі або групі;
- конструктивна взаємодія у групі.

12 балів:

- оцінка інформації, отриманої з різних джерел, її порівняння та зіставлення;
- усвідомлене використання інформації в різних ситуаціях;
- застосування здобутих знань й практичних умінь, усвідомлення ризиків і прогнозування наслідків;
- здійснення різних видів діяльності самотійно, у парі або групі;
- аналіз власних навчальних дій, планування свого подальшого навчального поступу;
- ініціювання, планування та організація співпраці в групах для досягнення навчальних цілей, виконання дослідницьких / творчих завдань.

Група результатів 2. Здоров'я. Турбота про особисте здоров'я. Аргументований вибір здорового способу життя.

Орієнтирами для оцінювання результатів навчання за 12-бальною шкалою є наявний рівень знань, вмінь, цінностей та ставлень учнів, який визначається за допомогою таких характеристик:

1 бал:

- сприймання та розпізнавання інформації, отриманої від учителя (інших осіб);
- надання відповідей на прості запитання за змістом почутого / прочитаного, виконання частини простих завдань / навчальних дій за наданим зразком з допомогою вчителя щодо потреби турботи про особисте здоров'я.

2 бали:

- відтворення незначної частини інформації, отриманої від учителя або із запропонованих джерел;
- знаходження у почутому/прочитаному часткових відповідей на прості запитання;

- припущення змістових і логічних помилок;
- виконання простих завдань/ навчальних дій щодо потреби турботи про особисте здоров'я за наданим зразком з допомогою вчителя.
-

3 бали:

- відтворення частини інформації, отриманої від учителя або із запропонованих джерел;
- знаходження у почутому/прочитаному часткових відповідей на запитання;
- припущення незначних змістових і логічних помилок;
- виконання завдань / навчальних дій щодо необхідності турботи про особисте здоров'я за наданим зразком з допомогою вчителя.

4 бали:

- відтворення основної інформації за зразком, отриманої із запропонованих джерел;
- висловлення своєї думки, використовуючи отриману інформацію;
- пояснення окремих понять/термінів/навчальних дій;
- виконання завдань/навчальних дій щодо турботи на особисте здоров'я та впливу за зразком під керівництвом учителя.

5 балів:

- часткове застосування основної інформації для виконання навчальних завдань і вирішення проблемних ситуацій, отриманої від учителя або із запропонованих джерел;
- знаходження у почутому/прочитаному відповідей на прості запитання;
- пояснення основних понять / явищ /навчальних дій;
- виконання навчальних дій за запропонованим алгоритмом, за потреби звертаючись по допомогу;
- розпізнавання проблемних ситуацій щодо турботи на особисте здоров'я та впливу власних дій і рішень з допомогою вчителя.

6 балів:

- застосування інформації, отриманої від учителя або із запропонованих джерел, для виконання навчальних завдань і вирішення проблемних ситуацій;
- розуміння та пояснення основних понять/ явищ/ навчальних дій, наведення простих прикладів;
- самостійне виконання навчальних дій за запропонованим алгоритмом;

- розпізнавання проблемних ситуацій і висловлення припущень щодо їх розв'язання щодо турботи на особисте здоров'я та впливу власних дій і рішень з допомогою вчителя.

7 балів:

- знаходження у запропонованих джерелах потрібної інформації для виконання навчальних завдань і вирішення проблемних ситуацій; надання відповідей на окремі запитання за опрацьованою інформацією;
- наведення окремих аргументів і прикладів на підтвердження висловленої думки;
- виконання репродуктивних і частково-пошукових видів навчальної діяльності за запропонованим алгоритмом;
- розпізнавання проблемних ситуацій щодо турботи про особисте здоров'я, впливу власних дій і рішень, вибору здорового способу життя, їх розв'язання відомим способом з допомогою вчителя.

8 балів:

- аналіз інформації, отриманої з обраних джерел, її зіставлення, порівняння та групування за заданою ознакою;
- вирішення проблемних ситуацій, надання відповідей на запитання за опрацьованою інформацією;
- наведення певних аргументів, доповнення думки/відповідей однокласників;
- виконання окремих пошукових, дослідницьких та/або творчих навчальних дій;
- розв'язання проблемних ситуацій щодо турботи про особисте здоров'я, впливу власних дій і рішень, вибору здорового способу життя відомими способами з опосередкованою допомогою вчителя.

9 балів:

- аналіз інформації, отриманої з різних джерел;
- вирішення проблемних ситуацій;
- добір прийнятного способу із запропонованих для її унаочнення й візуалізації;
- наведення аргументів і доречних прикладів щодо висловленої думки;
- виконання пошукових (дослідницьких) та творчих завдань;
- розв'язання проблемних ситуацій засвоєними раніше способами, пропонування нових способів розв'язання з опосередкованою допомогою вчителя.

10 балів:

- виокремлення істотної та потрібної інформації, отриманої із різних самостійно вибраних джерел;
- вирізнення проблемних ситуацій, оцінка інформації за заданими критеріями;
- встановлення логічних зв'язків між об'єктами, фактами, явищами;
- застосування здобутих знань й практичних умінь в різних навчальних ситуаціях;
- здійснення різних видів діяльності, пропонування кількох способів розв'язання проблемної ситуації щодо турботи про особисте та громадське здоров'я, впливу власних дій і рішень, аргументованого вибору сталого способу життя самостійно, у парі або групі.

11 балів:

- узагальнення інформації, отриманої з різних джерел, оцінка її за визначеними критеріями;
- знаходження та аналіз інформації;
- висловлення та аргументація власної позиції, формулювання висновків;
- застосування здобутих знань й практичних умінь в нестандартних ситуаціях;
- здійснення різних видів діяльності, аналіз власних навчальних дій самостійно, у парі або групі;
- конструктивна взаємодія у групі щодо турботи про особисте та громадське здоров'я, впливу власних дій і рішень, аргументованого вибору сталого способу життя.

12 балів:

- оцінка отриманої інформації, отриманої з різних джерел, її порівняння та зіставлення;
- усвідомлене використання інформації в різних ситуаціях;
- застосування здобутих знань й практичних умінь, усвідомлення ризиків і прогнозування наслідків;
- здійснення різних видів діяльності самостійно, у парі або групі;
- виконання дослідницьких / творчих завдань щодо турботи про особисте та громадське здоров'я, впливу власних дій і рішень, аргументованого вибору сталого способу життя.

Група результатів 3. Добробут. Підприємливість та етична поведінка для поліпшення добробуту

Орієнтирами для оцінювання результатів навчання за 12-бальною шкалою є наявний рівень знань, вмінь, цінностей та ставлень учнів, який визначається за допомогою таких характеристик:

1 бал:

- сприймання та розпізнавання інформації, отриманої від учителя (інших осіб);
- надання відповідей на прості запитання за змістом почутого і прочитаного, виконання частини простих завдань / навчальних дій за наданим зразком з допомогою вчителя;
- передача інформації, намагання висловлювати свої думки щодо підприємливості, фінансової грамотності і етичної поведінки.

2 бали:

- відтворення незначної частини інформації, отриманої від учителя або із запропонованих джерел;
- знаходження у почутому/прочитанні часткових відповідей на прості запитання;
- припущення змістових і логічних помилок;
- виконання простих завдань/ навчальних дій щодо підприємливості, фінансової грамотності і етичної поведінки за наданим зразком з допомогою вчителя.

3 бали:

- відтворення частини інформації, отриманої від учителя або із запропонованих джерел;
- знаходження у почутому/прочитаному часткових відповідей на запитання;
- припущення незначних змістових і логічних помилок;
- виконання завдань і навчальних дій щодо підприємливості, фінансової грамотності і етичної поведінки за наданим зразком з допомогою вчителя.

4 бали:

- відтворення за зразком основної інформації, отриманої із запропонованих джерел;
- висловлення своєї думки, використовуючи отриману інформацію;
- пояснення окремих понять/термінів/навчальних дій;
- виконання завдань /навчальних дій щодо підприємливості, фінансової грамотності і етичної поведінки за зразком під керівництвом учителя.

5 балів:

- часткове застосування основної інформації, отриманої від учителя або із запропонованих джерел, для виконання навчальних завдань і вирішення проблемних ситуацій;

- знаходження у почутому/прочитаному відповідей на прості запитання;
- пояснення основних понять/явищ/навчальні дії щодо підприємливості, фінансової грамотності і етичної поведінки; розпізнавання проблемних ситуацій з допомогою вчителя;
- виконання завдань в групі відповідно до своєї ролі;
- підтримка спілкування в межах запропонованої теми.

6 балів:

- застосування інформації, отриманої від учителя або із запропонованих джерел, для виконання навчальних завдань і вирішення проблемних ситуацій;
- розуміння і пояснення основних понять / явищ/ навчальних дій, наведення простих прикладів щодо підприємливості, фінансової грамотності і етичної поведінки;
- самостійне виконання навчальних дій за запропонованим алгоритмом; розпізнавання проблемних ситуацій і висловлення припущень щодо їх розв'язання з допомогою вчителя;
- виконання спільного завдання в групі відповідно до визначених обов'язків та своєї ролі;
- спілкування в межах запропонованої теми.

7 балів:

- знаходження у запропонованих джерелах потрібної інформації для виконання навчальних завдань і вирішення проблемних ситуацій;
- надання відповідей на окремі запитання за опрацьованою інформацією;
- наведення окремих аргументів і прикладів на підтвердження висловленої думки щодо підприємливості, фінансової грамотності і етичної поведінки;
- виконання репродуктивних і частково-пошукових видів навчальної діяльності в співпраці з однокласниками;
- розпізнавання проблемних ситуацій, їх розв'язання відомим способом з допомогою вчителя;
- співпраця в групі під час виконання навчальних завдань;
- долучення до спілкування та визначення завдань через поставлені запитання.

8 балів:

- аналіз інформації, отриманої з обраних джерел, її зіставлення, порівняння та групування її за заданою ознакою;
- вирішення проблемних ситуацій, надання відповідей на запитання за опрацьованою інформацією;
- перетворення одного виду інформації в інший;

- наведення певних аргументів, доповнення думки/відповідей щодо підприємливості, фінансової грамотності і етичної поведінки;
- виконання окремих пошукових, дослідницьких та/або творчих навчальних дій, розв'язання проблемних ситуацій відомими способами з опосередкованою допомогою вчителя;
- активна співпраця з іншими, виконуючи навчальні завдання, визначення своїх завдань в груповій роботі;
- запрошення до спілкування, чітко формулюючи питання та пріоритети для обговорення.

9 балів:

- аналіз інформації, отриманої з різних джерел;
- вирізнення проблемних ситуацій;
- добір прийнятного способу із запропонованих для її унаочнення й візуалізації;
- наведення аргументів і доречних прикладів щодо висловленої думки щодо підприємливості, фінансової грамотності і етичної поведінки;
- виконання пошукових (дослідницьких) та творчих завдань;
- розв'язання проблемних ситуацій засвоєними раніше способами, пропонування нових способів розв'язання з опосередкованою допомогою вчителя;
- активна співпраця з іншими, виконуючи типові та нетипові завдання;
- ініціювання спілкування та обмін інформацією.

10 балів:

- виокремлення істотної та потрібної інформації, отриманої з різних самостійно вибраних джерел;
- вирізнення проблемних ситуацій, оцінка інформації за заданими критеріями;
- встановлення логічних зв'язків між об'єктами, фактами, явищами щодо підприємливості, фінансової грамотності і етичної поведінки;
- застосування здобутих знань й практичних умінь в різних навчальних ситуаціях;
- здійснення різних видів діяльності, пропонування кількох способів розв'язання проблемної ситуації самостійно, у парі або групі;
- розвиток ідей/думок учасників спілкування та намагання укласти їх у цілісну логічну лінію, розглядаючи різні сторони проблеми.

11 балів:

- узагальнення інформації, отриманої з різних джерел, оцінка її за визначеними критеріями;
- знаходження та аналіз інформації;

- висловлення та аргументація власної позиції, формулювання висновків щодо підприємливості, фінансової грамотності і етичної поведінки;
- застосування здобутих знань й практичних умінь в нестандартних ситуаціях;
- здійснення різних видів діяльності, аналіз власних навчальних дій самостійно, у парі або групі;
- конструктивна взаємодія у групі;
- узагальнення головного змісту почутого під час спілкування;
- вибір оптимального способу взаємодії з іншими для вирішення спільних навчальних завдань.

12 балів:

- оцінка отриманої інформації щодо підприємливості, фінансової грамотності і етичної поведінки, отриманої з різних джерел, її порівняння та зіставлення;
- усвідомлене використання інформації в різних ситуаціях;
- застосування здобутих знань й практичних умінь, усвідомлення ризиків і прогнозування наслідків;
- аналіз власних навчальних дій, планування свого подальшого навчального поступу;
- ініціювання, планування та організація співпраці в групах для досягнення навчальних цілей, виконання дослідницьких / творчих завдань;
- виступ посередником у спілкуванні, демонстрація толерантності до різних точок зору і надання роз'яснень за потреби іншим учасникам.

Підсумкове оцінювання за семестр

Підсумкове оцінювання за семестр здійснюють за групами результатів навчання, що передбачені Критеріями оцінювання за освітніми галузями, з урахуванням різних форм і видів навчальної діяльності. Для формування висновків щодо рівня досягнення обов'язкових результатів навчання за семестр учитель може запропонувати учням:

- виконати комплексну підсумкову роботу за всіма групами результатів, визначеними в Критеріях оцінювання за освітніми галузями;
- виконати окремі підсумкові роботи для кожної групи результатів, визначеної у Критеріях оцінювання за освітніми галузями.

Відомості, отримані під час підсумкового семестрового оцінювання застосовують для вироблення навчальних цілей на наступний період, визначення труднощів учнів у навчанні та коригування освітнього процесу.

У Свідоцтві досягнень виставляють семестрові оцінки за групами результатів і на їх підставі виставляють загальну оцінку за семестр з кожного навчального предмета.